

DEMOKRACIJA

Slovinci, združimo
se okoli SKUPNE
SLOVENSKE LISTE

Leto XVI. - Štev. 22

Trst - Gorica, 10. novembra 1962

Izhaja 1. in 15. v mesecu

V EDINOSTI JE NAŠA MOČ V SLOGI NAŠ OBSTANEK!

Čez nekaj dni bomo zopet poklicani, da s svojim glasom pripomoremo, da se izvoli novi občinski odbor, ki bo upravljal naše mesto za dobo štirih let. Občinske volitve so zgolj upravnega značaja, kajti tu ne gre za določevanje političnih, pač pa samo administrativnih ukrepov. Takšna trditev je upravičena za vse stranke, ki se borijo za zaupanje volivcev. Skupna slovenska lista pa ima poleg tega še eno nalogo. Slovenci moramo tudi pri upravnih volitvah izpričati svoj obstoj v tržaški občini, česar ne bi mogli storiti, če bi se vključili v eno izmed mnogih italijanskih večjih strank. Dokazati moramo oblastem, someščanom italijanske narodnosti, svojim bratom, ki živijo za mejo, da je slovenski živelj pri nas še vedno močan in da vztraja pri svojih zahtevah po spoštovanju pravic, ki nam pripadajo.

Bližnje volitve predstavljajo preizkusni kamen za slovenski živelj na Tržaškem. Tokrat ne bo več nastopila lista Neodvisne socialistične zveze, ki je bila v preteklosti sestavljena iz skoraj izključno Slovencev. Naša manjšina se je tako čez noč znašla pred novim dejstvom. Štiri slovenske politične organizacije, kakor tudi mnogi nestrancarji so se sporazumeli, da bodo pri sedanjih volitvah predložili skupno slovensko listo, pod okrilje katere naj se združijo vsi oni Slovenci, ki še vedno čutijo, kateremu narodu pripadajo in ki se spominjajo velikih krivic, ki smo jih preživeli pod fašizmom. Odkar ne deluje več Neodvisna socialistična zveza ni tudi več razloga, da bi se Slovenci cepili po svetovno nazorskih prepričanjih. Skupna slovenska lista je odprta vsem, izključeni so samo skrajneži fašistične desnice in komunistične levice. Dokazati moramo sedaj svojo politično zrelost in podpreti Skupno slovensko listo, da ideja enotnosti in sloge ne bo ostala samo v povozjih, pač pa da se bo razvila in prinesla sadove vsemu našemu živelju. Dokazati moramo, da je SKUPNA SLOVENSKA LISTA RES LISTA SLOVENSKE MANJŠINE NA TRŽAŠKEM.

Narodno zaveden Slovenec ali Slovenka ne more glasovati za KPI ali PSI, kajti v takem primeru bi bil njegov glas smatran od vsakogar kot italijanski glas. Beseda, ki je dana na voljo vsakemu volivcu pa bi bila IZGUBLJENA ZA SLOVENSKO MANJŠINO.

Zgodovina nas uči, da narod brez svojega političnega predstavništva ne more živeti. Zato nastopamo samostojno! Slovenci hočemo imeti lastno zastopstvo v občinski upravi. Kako si moremo misliti, da bodo naše interese branile italijanske stranke. Marsikdaj se celo zgodi, da bi bile tukajšnje federacije pripravljene pomagati Slovincem pri uveljavitvi naših narodnih pravic in zahtev, toda centrale v Rimu so drugačnega mnenja. Ne bo treba ponavljati, da imajo glavno besedo pri določevanju politične poti, ki naj jo zavzame stranka prav glavni organi s sedežem v Rimu. Italijanske stranke, naj bo to KPI ali PSI, bodo predvsem gledale za svoje, strankarske koristi, slovenski interesi jih bodo zanimali le kot po-

Napočil je trenutek, da se pokažemo! Narod brez lastnega političnega predstavništva je obsojen na propad! Dokažimo svoj obstoj! Pokažimo, da nas je veliko, ko branimo slovensko ime na svojem znaku! Bodimo enotni! Le Slovenec se bo zavzel za rojaka Slovence!

	Slovenska stvar je važnejša od strankarskih koristi.		
		Skupna slovenska lista ni strankarska, pač pa je lista slovenske manjšine na Tržaškem!	

Tako bomo volili!

stranska vprašanja. Kdor je v dvomu, da bi glasoval za italijansko stranko se mora zavedati, da njegovo dejanje vodi k svojevoljnemu potujčevanju. Slovenski kandidati na listah italijanskih strank so brez vpliva, ker se bodo morali, še posebej pri narodnih vprašanjih podrediti strankini disciplini.

Skupna slovenska lista je EDI-NA zastopnica vseh tukaj živ-čih Slovencev. Zato bo edinole Skupna slovenska lista lahko stavila oblastem pred oči naše politične, gospodarske, socialne in kulturne zahteve.

SLOVENCIMO IN HOČEMO TUDI OSTATI!

Zaradi slovenske besede so padli slovenski fantje in moške. Pretepali so jih, zapirali, jim dajali ricinusovega olja, toda niso nas pomadrali. Slovenska beseda je ostala trdna in odločna. Ob spominu na žrtve iz fašističnih časov ne bomo mogli zatajiti slo-

venske besede v volivni celici. Po internacijah in koncentracijskih taboriščih, po zaporih, po posebnih bataljonih so fašisti in nacisti vlačili naše očete in brate, naše matere in sestre samo zaradi slovenske besede, slovenske pesmi, slovenske molitve. Trpe-li smo in prenašali največja poniževanja, sramotjenja in telesne kazni. Bili smo narod trpečih, narod zasramovanih, zapostavljenih in ponižanih in vendar smo ostali.

Prav takšni kot nekdanj, neuklonjeni, moramo biti tudi danes, ko je kelih slovenskega trpljenja, vsaj tu v naših krajih, izpraznjen.

Položiti moramo desnico na srce in pošteno premisliti! Vedno in ob vsaki veselji ali žalostni uri smo mislili in se znašali samo na svojega brata, na svojo sestro, na svojega soseda, na prijatelja in znanca, na svoje rojake, na SLOVENCE in SLO-

VENKE. Vedeli smo in znali in to vemo prav tako danes kot bomo vedeli tudi jutri, da se vedno lahko zanesemo samo na svojega človeka, ker nas samo on lahko razume. LE ROJAK BRANI ROJAKA - SLOVENECE SLOVENCIA!

Zakaj pa nekateri Slovenci in Slovenke pozabljajo v volivni celici na svoje brate in sestre, na svoje sosede, na rojake in rojakinje, ki so združeni v »Skupni slovenski listi«? Zakaj poznajo svoje ljudi ob sleherni uri svojega življenja in zakaj se prav v najodločilnejših trenutkih izneverijo svoji lastni krvi? Zakaj se obračajo k tistim, ki jih slepijo s tujo ideologijo, prav k tistim, ki jih v nesreči ne poznajo?

Zivimo v deželi, kjer so obljube tako obilne kot jesenski dež. Komunisti govorijo, da je njihova stranka »delavska stranka«. OBLJUBLJAJO VSE, KER VE-

DO, DA JIM OBLJUB NE BO TREBA IZPOLNJEVATI! Istočasno pa pridigajo »fratelance«, ki je za našo manjšino najhujši strup. Skupna slovenska lista je proti potujčevanju našega človeka, kar je bistvo komunistične fratelance. Tu je krivda, tu moramo iskati vzroka, zakaj se toliko Slovencev izneveri v volivni kabini svojemu rodu in ne glasuje za slovensko stvar!

Tokrat Slovenci ne smemo in ne bomo poslušali praznih obljub, pa naj prihajajo od komunistov, socialistov, demokristjanov ali indipendentistov. Zaupali bomo samo sebi, svojemu rojaku Slovincu! Združimo se zato, kot smo bili združeni v dobi med obema vojnama, podajmo si roko, kajti SAMO V EDINOSTI JE MOČ. SAMO V SLOGI NAŠ OBSTANEK! Volimo vsi SKUPNO SLOVENSKO LISTO Pokažimo sodržavljanom in vsemu svetu, koliko nas je in kakšni smo. Samo v edinosti smo bili močni in kreпки in samo s slogom si bomo priborili spoštovanje doma in po svetu.

V nedeljo 11. novembra 1962 vsi na volišču, svoj glas oddajmo SKUPNI SLOVENSKE LISTI.

NIMAJO PRAVICE

Ali smo ali nismo za samostojno slovensko politično nastopanje? Z drugimi besedami: ali sodimo, da bo slovenske manjšinske interese in probleme vedno in povsod boljše branila kakšna vsedrjavna italijanska stranka ali pa, da so za to bolj poklicani neodvisni slovenski predstavniki?

To je osnovno vprašanje, na katerega bomo morali tržaški Slovenci v nedeljo odgovoriti. Značilnost borbe za slovenske glasove na teh tržaških občinskih volitvah je prav v tem, da ne poteka toliko na ideološkem poprišču, temveč so se v njej znašli na eni strani tisti, ki bi radi speljali slovenske glasove v italijanske stranke, na drugi strani pa tisti, ki menijo, da si mora narodna manjšina, prav zato ker je narodna manjšina, ohraniti vsaj osnove lastnega in neodvisnega političnega predstavništva.

Skupna slovenska lista je živ izrez tega slednjega hotenja. Njeni nasprotniki, ki se zavedajo tehnosti argumentov, iz katerih izhaja pravilnost našega stališča, jih niti ne skušajo stvarno pobijati. Zato se pa v svoji propagandi zatekajo k drugačnemu sredstvu: napravijo sila moder in zaskrbljen obraz in nato izrečejo salomonsko mnenje, da Skupna slovenska lista pač ne razume novih časov, da samostojno slovensko politično nastopanje nima več nobenega smisla, da je treba misliti, kdo nas bo branil in zagovarjal v Rimu itd.

Kakor, da bi ne bilo prav nič važno, kdo nas bo zagovarjal in branil v Trstu in kakor, da bi popolnoma pozabili na pregovor, ki pravi, da je boljši siguren vrabec v roki, kakor pa negotov golob na strehi!

Toda če hočemo pretehtati utemeljenost teh očitkov in ugovorov (Nadaljevanje na 2. str.)

PREOKRET V HLADNI VOJNI? Škandal okoli revije „Spiegel“

Kubansko vprašanje čudno sovпада z napadom Rdečih Kitajcev na indijsko ozemlje. Kaj je hotel Hruščev na Kubi? Fidel Castro se upira kremeljskemu odloku, po katerem bodo porušili raketna oporišča na otoku. Kubanski vodja je užaljen, ker ga Sovjeti o ukrepu niso niti obvestili, še manj pa se z njim posvetovali.

Kot smo pisali že v prejšnji številki, se je Sovjetska zveza odločila, da bodo porušila raketna oporišča na otoku. S tem pa bodo zadostili ameriški želji in Kennedy bo umaknil pomorsko blokado, s katero so Američani obdali otok. Hruščev se o ukrepu ni posvetoval s Castrom, pa je izdal svoje ukaze, kot bi ne imel opravka s svobodno državo, pač pa s sovjetsko provinco. Jasno je, da se Castro nos malce zafaknil. Istočasno pa poskuša, sedaj ko nima nobene besede pri razgovorih o kubanskih raketah, doseči priznanje, s katerim bi lahko opravičil svoje delovanje pred državljani. Prav tako pa je bilo že od vsega začetka razvidno, da bo zahteval, da se Američani umaknejo s svojega oporišča v Guantánamo. Toda vodja kubanske revolucije se je klub svoji bradi pošteno zmotil. Ko Kennedy izjavil, da se ne bo pogajal do trenutka, ko bodo na Kubi sovjetske rakete in ko je Hruščev sprejel ameriško zahtevo, se Castro ni mogel upreti odločbam ena in druge stranke. Castro je namreč samo posodil Sovjetom svoje ozemlje, da so na njem lahko namestili rakete z atomsko konicno.

Hruščev pa je istočasno sprejel tudi ameriški predlog, po katerem, naj se ne menja vojaški status quo obeh blokov. Zaradi tega ni Kennedy niti odgovoril na predlog Hruščeva, po katerem naj bi porušili po eni strani raketna oporišča na Kubi in po drugi ameriška v Turčiji. Če bi zavezništvo sprejeli kompromis, tedaj bi se odpovedali delu svoje obrambe, ki že obstoja, Hruščev pa se bi odpovedal samo oporiščem, ki jih do sedaj še ni bilo. Toda tudi umik ameriških vojaških sil iz Guantánama predstavlja omejitve ameriške teže o vojaškem status quo. Havana in Washington bodo edinole lahko preučile odnose med obema državama, kakor tu di odnose o organizaciji ameriških držav, ki so bile pri kubanskem vprašanju odločno na strani Združenih držav.

Glavni tajnik Organizacije združenih narodov U Tant je dobro razumel sedanje stanje. Zato ne bo mogel ponuditi Castru ničesar drugega kot formalno garancijo Združenih držav, ki naj bi se obvezale pred OZN, da ne bodo napadle Kube. Hruščev pa prav tako ne bo mogel pomagati Castru, saj je že zastavil svoje besede, ki je ne bo mogel preklicati. Toda pogledimo v luči kubanskega vprašanja skoraj istočasni vdor Rdečih Kitajcev na indijsko ozemlje. Peking že dolgo časa vztraja na stališču, da je meja med obema državama potegnjena v korist Indijcev. Komunistična poteza na vzhodni in zahodni zemeljski polobli pa sovпада časovno in politično do take mere, da nikakor ne moremo misliti, da bi ju družili zgolj slučaj. Nasprotno. Očividno je, da so hoteli komunistični prvaki poskusiti moč svobodnega sveta na obeh poloblah in presoditi, na kakšen način bodo državni odgovorili na provokacijo. Razmišljanje lahko nadaljujemo. Kremeljski voditelji so hoteli preizkusiti moč in dobrovoljo zahodnjakov, njihovih kitajski prijatelji pa so se spravili na izvenblokovsko državo.

Toda stališče zaveznikov, kot indijskih nevtalstov je podobno. Tako Kennedy kot Nehru sta pokazala voljo, da se ne bosta pustila ustrahovati. Toda Kitajci so igrali nevarnejšo igro. Po eni strani so hoteli preizkusiti Nehrujevo moč, po drugi pa so hoteli prisiliti moskovske zavez-

nike, da jim pomagajo pri razširjevanju komunizma v Aziji in se jasno izrečejo ali je Moskvi bolj pri srcu Peking a New Delhi. S tem so tvegali, da se bodo simpatije nevezanih držav močno odtujile Penkingu, da bodo izgubili številne omahljivce, toda izjasniti so hoteli svoje odnose s sovjetsko komunistično partijo.

Indija ni kapitulirala, zaprosila je za vojaško pomoč Ameriko in Veliko Britanijo. Toda v bodoče bo prisiljena spreminiti svojo zunanjo politiko, saj ne bo mogla več ostati na sredi med prijatelji, ki ji pomagajo v najhujših trenutkih in sovražniki, ki so vdrli na njeno matično ozemlje. Sila nevezanih držav se bo s tem zmanjšala, povečal pa se bo ugled svobodnega sveta. V veliki družini nevezanih držav pa se že sedaj čutijo prvi spori in nesoglasja. Predsednik Združene arabske republike Nasser je v indijsko-kitajskem sporu želel igrati vlogo pomirjevalca. Toda ni se mu posrežilo. Tako Kitajce kot Indijce je pozval, naj se sestanejo in mirno rešijo mejno vprašanje. Kitajci so sicer sprejeli predlog o razgovorih, zavrnil pa ga je Nehru, ki vztraja, da se morajo najprej Rdeči Kitajci umakniti z indijskega ozemlja, v katerega so vdrl in šele nato bo pričel pogajanja.

Pričela se je torej nova doba hladne vojne, v kateri poskušajo komunisti z nenavadnimi ukrepi zbegati svobodni svet in ga postaviti pred naglo odločitev. Do sedaj so bili odgovori zahodnih državnikov jasni in odločni.

Pri tem pa ne smemo pozabiti na veliki pereči vprašanji, ki preprečujejo mirni razvoj človeštva: Berlin in razorožitevno vprašanje. V trenutku, ko je kubansko vprašanje vsaj načelno rešeno, morajo

Američani pokazati iniciativo pri nemškem vprašanju. Toda tu ni dovolj rešiti vprašanje svobodnega vstopa v bivšo nemško prestolnico, berlinsko vprašanje je treba razširiti na večjo podlago. Treba je najti odgovarjajočo rešitev za vse tri Nemčije.

Pri razorožitvenem vprašanju pa se j treba posluževati prav obratnega principa. Zavreči je treba predloge o popolni razorožitvi. Poiskati je treba one stične točke med obema blokoma in jih posamič rešiti. Predvsem vprašanje nadzorstva, naj ne bo strogo in nujno potrebno pr podzemeljskih, podmorskih in atmosferskih razstrelivah. Vsekakor pa je treba doseči vsaj bistveno garancijo, da podpisnice sporazuma ne bodo kršile besedo.

Ce hoče Hruščev resnično pokazati do bro voljo in je pripravljen rešiti pereča vprašanja, tedaj ima sedaj priliko, da svojo dobro voljo tudi pokaže.

Rojaki!

V odločilnem trenutku ne pozabite na svoj narod.

Glasujte za Skupno slovensko listo!

Rojaki iz Boršta

Kandidati Skupne slovenske liste

- 1 dr. Simčič Teofil
ODVETNIK TRST
- 2 dr. Marc Rudolf
PROFESOR SVETI IVAN
- 3 Černe Dušan
UREDNIK TRST
- 4 dr. Starc Milan
ZDRAVNIK OPCINE SVETI KRIZ
- 5 KOŠUTA Viktor, kmetovav.
- 6 SEDMAK Marij fotograf
- 7 TENČE Kristijan, kamnosek
- 8 VERGINELLA Albin, mizar
PROSEK
- 9 KALC Alojzij, mizar
KONTOVEL
- 10 ŠTOKA Jernej, upokojenec
- 11 ŠTOKA Ljubo, uradnik
OPCINE
- 12 BANDELJ Serdij, uradnik
- 13 REPINC Srečko, trgovec
- 14 Ing. SOSIČ Milan, inženir

- 15 SOSIČ Zoran, kmetovavec
GROPADA
- 16 GRGIČ Friderik, zidar
- 17 MUŽINA Emil, kmetovavec
BAZOVICA
- 18 KRIZMANČIČ Vincenc,
kmetovavec
- 19 MARC Marija, gospodinja
LONJER
- 20 ŠKRINJAR Stanko, učitelj
KATINARA
- 21 LAVRENČIČ Just, delavec
- 22 NADLIŠEK Marcel, trgovec

Slovinci, to je naš znak

tega bomo prečrtali!

ŠKEDENJ

- 23 SANCIN Josipina, gospod.
SVETI JAKOB
- 24 BAJC Marijan, visokošolec
- 25 VALENČIČ Livij, uradnik
ROCOL
- 26 GERDOL Jožko, uradnik
SVETI IVAN
- 27 BAK Anton, trgovec
- 28 DOLHAR Rafko, visokošolec
- 29 KOKOROVEC Ivo, slaščičar
- 30 MIROŠIČ por. KOCIJANČIČ
Josipina, gospodinja
- 31 MLJAC Franc, visokošolec

Policijski organi, ki spadajo pod pristojnost notranjega ministrstva so nenadoma aretirali glavnega urednika hamburškega tednika »Der Spiegel« Rudolfa Augsteina. Casnikarja so obtožili vohunstva in veleizdaje vojaških tajnosti zahodnonemške republike. Aretacija so ukazali ministri demokrščanske stranke, ne da bi se posvetovali s kolegi liberalne stranke, ki sodelujejo pri vladni koaliciji. Vsekakor je razumljivo začudenje in ogorčenje protest liberalcev, ki o zadevi niso bili pravočasno obveščeni in so dogodke brali šele iz časopisnih poročil. Vodstvo nemške liberalne stranke se je sestalo na izredno sejo, da bi preučili novo nastali položaj. Seja je trajala več ur, saj predstavlja svojevoljni Adenauerjev ukaz nevarnost za nadaljnjo sodelovanje med obema strankama.

ZAHTEVE LIBERALCEV

Na omenjeni seji so člani glavnega odbora stranke sprejeli pomenico, v kateri zahtevajo, da se kaznujejo krivci, ki so ukazali policijski nastop proti uredništvu tednika. Nadalje zahtevajo, da krščansko demokratska stranka uradno izjavi, da obsoja policijsko dejanje. Istočasno pa se tudi predebatirali položaj, ki bi nastal, če bi Adenauer odklonil njihove zahteve. Liberalci bi v tem primeru sprožili vladno krizo, kajti štirje njihovi ministri, ki sedaj sodelujejo v vladni koaliciji, bi se odpovedali svojemu mandatu.

Verjetno liberalci ne bodo svoje grožnje uresničili, vendar pa bodo zahtevali ukrepe, ki naj zadostijo njihovim nejevolji. Pripravljeni pa so zahtevati posebno intervencijo predsednika republike Lübkeja, če bi Adenauer odgovoril negativno. Tudi socialdemokrati so se postavili na stran liberalcev, kakor tudi velika večina javnega mnenja. Leader liberalne stranke Erich Mende se zaveda podpore javnega mnenja v tem odločilnem koraku proti Adenauerjevi notranji politiki. Iz raznih nemških mest prihajajo vesti o ljudskem ogorčenju zaradi policijske intervencije

v zvezi z obtožbo proti tedniku »Der Spiegel«.

Vsi oni Nemci, ki se še spominjajo dogodkov, ki so razgibali javno mnenje pred nastopom nacizma so vzdignili svoj glas v enoten protest.

PROTESTNA ZBOROVANJA

Več tisoč univerzitetnih študentov protestira iz dneva v dan pred državnim zborom v Hamburgu za osvoboditev urednika tednika Rudolfa Augsteina. Opaziti je bilo številne lepake, ki izražajo zaskrbljenost prebivalstva umrl je Spiegel, zamrla je svoboda.

V zahodnem Berlinu je »Zveza za obrambo človeških pravic« organizirala številna javna zborovanja. Govorniki so predvsem podčrtali dejstvo, da ne bomo se za tednik Spiegel, pač pa se bomo za svobodno obveščevanje javnosti. Toda tudi v bivši nemški prestolnici so se pojavili opozorjujoči letaki, ki pravijo »Carl von Ossietzky 1929 - Rudolf Augstein 1962«. Ob tej priliki naj dodamo, da so protifašističnega pisatelja Carla von Ossietzkyja nacisti obtožili, da je izdal vojaške tajnosti, podobno kot se glasi obtožba proti uredniku hamburškega tednika. Povedati pa je tudi treba, da je Carl von Ossietzky umrl v prisilnem taborišču, zloglasnem Buchenwaldu. Brez dvoma je primerjava kaj huda, toda pomisliti moramo na duševno stanje, ki ga je povzročila pri vseh Nemcih nenadoma policijska aretacija.

TAJNA VOJASKA POLICIJA

Socialdemokratski časopis »Frankfurter Rundschau« piše, da je pri operaciji proti hamburškemu tedniku sodelovala tudi tajna vojaška informacijska služba. MAD spada pod izključno kompetenco obrambnega ministra Straussa. Socialdemokratski časopis pravi nadalje »gospod Strauss ima v svojih rokah mogočno organizacijo MAD, s pomočjo katere lahko nadzoruje vojaštvo in civiliste ter zbira obtoževalni material proti komurkolik«. »V tajnih arhivih«, nadaljuje časopis, »so zbrani podatki o 40.000 nemških »sumljivih« državljanih, med katerimi najdemo univerzitetne profesorje, poslance, trgovce, igralce, oficirje, obrtnike, časnike in publiciste. Gospod Strauss zatrjuje, da nima posredno in neposredno nobenega opravka s policijsko akcijo proti tedniku »Der Spiegel«.

V Bonnu pa se širijo v zadnjih dneh novice, po katerih je odstop podtajnika obrambnega ministrstva Volkerja Hopfa gotova stvar. Nadalje zatrjujejo, da je podtajnik pri razgovoru med Mendejem in Straussom izjavil, da je sam vodil policijski nastop in da je on odgovoren za tajnost, v katero je bila vsa zadeva zpletena. Strauss pa je tudi tokrat zanikal svoje vmešavanje v zadevo. Nadalje pravi, da je nudil zveznemu državnemu pravdnistvu vsjo pomoč svojega ministrstva, toda državno pravdnistvo se za pripravo izvedeniškega mnenja - ali gre za veleizdajo ali ne - ni obrnilo naravnost na ministrstvo, pač pa na posameznike, ki so izvedenci v teh vprašanjih.

Adenauer pa je s svoje strani zatrdil, da spada postopek proti »Der Spiegel« v pristojnost zveznega državnega pravdnika, ki ima izključno oblast odločati, kakšni in kateri ukrepi so najprimernejši za izvedbo raznih postopkov. Adenauer nadaljuje, da se ne da presojeti, ali so ukrepi državnega pravdnika kršili svobodo tiska. Zakon, zaključuje nemški kancler, preganja vsak poskus vmešavanja v povsem neodvisno delo sodstva, ker je to v nasprotju z ustavo, ne glede na to, kdo se v zadevo vmešava, zasebniki ali pa zvezni in deželni organi.

Nimajo pravice

(Nadaljevanje s I. str.)

rov, katerim neredki slovenski ljudje še vedno nasedajo, se moramo tudi vprašati, koliko je vredno mnenje tistih, ki jih izrekajo. Že površen pogled na omenjene kritike nam zadošča, da spoznamo, kako so to pravzaprav isti ljudje, s katerimi smo se demokratski Slovenci v raznih trenutkih že nekajkrat razšli. Prvič je to bilo leta 1945, ko nismo soglašali s političnimi metodami in sistemom, ki so ga uveljavljali. Nismo bili istega mnenja glede njihovega odnosa do tedanje Zavezniške vojaške uprave, s katero oni niso hoteli sodelovati in so tako zaigrali mnogo dragocenih priložnosti. Nismo jim sledili v njihovih utopičnih sanjah, po katerih naj bi tukajšnja slovenska manjšina politično vodila italijansko večino. To so oboje nem ljudje, ki so vztrajali na priključitvi Trsta v času, ko bi se morda dalo rešiti kvečjemu STO, in so postali zagovorniki STO-ja šele ko je tudi to že bilo obsojeno na smrt. Ti možje so v zadnjih petnajstih letih nekajkrat menjali politično firmo, ne da bi z eno ali drugo kaj otipljivega dosegli. Vsaka nova spre-

mema je samo dokazovala nepravilnost njihovega prejšnjega stališča.

Kje je torej verjetnost, da bi bila pravilna prav njihova najnovejša poteza, s katero oznanjajo za edinozveličano likvidacijo slovenskih političnih organizacij in prestop v italijanske stranke?

Vsa preteklost glasnikov te zamisli govori proti temu in opravičuje naš dvom. Slovenski manjšini v Italiji gre v tem trenutku za prevelike stvari, da bi se z njimi lahko igrala. Zato ne moremo dopustiti, da bi nam solili pamet prav tisti, ki so po vojni zažrešili že toliko napak. Nimajo nobene pravice.

Tržaški Slovenci!

Pomislite na preganjanje pod fašizmom, spomnite se svojih otrok, ki naj zrastejo v zavedne Slovence in Slovenke. Vaša dolžnost je, podpreti

SKUPNO SLOVENSKO LISTO

Nabrežinci

Neresnost pravopisne komisije

Dolgo obljubljeni slovenski pravopis, ki bi moral iziti že pred dvema letoma in izpopolniti starega, ki je v veljavi od leta 1950, je končno pred nekaj meseci zagledal luč sveta. Z zaupanjem in skoro nestrpnostjo smo pričakovali prvih izvodov, da bi se seznanili z novostmi pravega pisanja in izgovora. Takoj je bilo opaziti vrsto novosti v naglasih nekaterih slovenskih besed, istočasno pa je padla v oči največja sprememba: iz nedovršnih glagolov ali njih glagolskih pridevnikov izpeljani samostalniki, ki zaznamujejo delujoča bitja (osebe in živali), kar smo po starem pravopisu pisali in izgovarjali s pripomo alec, -ilec, -alka, -ilka. Je novi pravopis predpisal pripomo -avec, -ivec, -avka, -ivka. Tako pisavo, beremo v »Slovenskem pravopisu« iz leta 1962, potrjuje množica izvedenk iz pridevnikov na -av in -iv. Za zaključek pa beremo pripombo uredniškega odbora, ki ga sestavljajo slavisti: Anton Bajec, Rudolf Kolarič, Lino Legiša, Janko Moder, Mirko Rupel, Anton Sovre, Matej Smalc, Jakob Solar in France Tomšič, da »je pisava na -avec, -ivec enotna, dosledna, preprosta in po velikanski večini edina zgodovinsko upravičena, predvsem pa ima to prednost, da ne zavaja v elkanje. Morda se bo zdelo nekaterim skrajna nenavadna, vendar pa se ji bomo zaradi velikih prednosti sčasoma vsi zlahka privadili«.

Tržaški Slovenci večkrat čutimo večji ali manjši čut manjvrednosti, vsaj v poslanju, do ljubljanskih slavistov, smo poslušno in mnogokrat z veliko težavo sprejeli spremembe brez debate. Medtem ko so zamejski Slovenci sprejeli in si prisvojili spremembo v pisavi in izgovoru pa so se pričele v domovini dolge debate o upravičenosti nove pripome. Začela se je prava bitka med zagovorniki starega in

novega načina pisanja. Casopisi so v mnogih primerih pisali v enem samem članku zdaj po starem, zdaj po novem načinu. Čutiti je bilo veliko zmedo, ki pa je bila razumljiva, saj v prehodnem stanju ne moremo iskati popolnosti. Zadeva s pripomo se je vsaj pri nas začela že nekako normalizirati, ko nenadoma je prišla vest iz Ljubljane, da so se člani odbora odpovedali novemu pravopisu in da ostane v veljavi stari. To pa predvsem zaradi šolskih oblasti. Slavistično društvo se je spozrazumelo, da ostane v šolah še nadalje v rabi pravopis iz leta 1950.

Sedaj pa nastane vprašanje: čemu so izdali pravopis, če se moramo držati starega? Uredniški odbor je imel na razpolago dolgih dvanajst let, da bi se lahko prepričali, kaj meni javnost o spremembi. Toda tudi tokrat je šlo, kot je to v Jugoslaviji v navadi po ukazu. Najprej so dotiskali pravopis z ogromnimi stroški in šele nato so vprašali javnost za mnenje. Pojasniti bi bilo treba, ali je krivdavih višjih organov, ki so odredili ukrepe, ali pa javnega mnenja, ki se ukrepu ni hotelo podvreči. Napaka je prav gotovo v sistemu, ki bi se moral prehodno, to se pravi pred ukrepom seznaniti z željami širšega kroga časnika, književnikov in vseh onih, katerih naloga je, da pripomorejo k izvedbi jezikovnih novosti.

Dokler pa se pravopisna komisija ne bo zanimala za mnenje svojih podrejenih, do tedaj njeni ukrepi ne bodo izpolnjeni in bo morala, kot v sedanjem primeru preklicati novosti in poteptati svoje dolgoletno pripravljavalno delo. Taki ukrepi pa vsekakor ne koristijo izoblikovanju slovenskega jezika, pač pa povzročajo samo zmedo, ki je nikakor ne moremo opravilčiti. S. R.

Kaj zahtevamo Slovenci od tržaške občine

Skupna slovenska lista se zavzema za uveljavljanje načel demokracije. - Samo slovensko predstavništvo omogoča izbojevanje narodnih, socialnih in kulturnih koristi. - Narodnoobrambno delo je prva naloga izvoljenih predstavnikov. - Občino je treba upravljati na način, da bodo zaščiteni vsi sloji. - Občinske podporne ustanove morajo pomagati našim ljudem, ki so v stiski.

Kot znano združuje Skupna slovenska lista pod svojim okriljem predstavnike vseh političnih skupin na Tržaškem ozemlju, poleg tega pa sodelujejo pri združevanju vseh Slovencev tudi številni nestrankarji. Kot najširša skupnost zavednih tržaških Slovencev, ki odklanjajo vsak totalitarizem pa naj bo to levi ali desni, je Skupna slovenska lista edina zastopnica slovenskega prebivalstva na Tržaškem. Zato vabi Skupna slovenska lista na svoj program vse poštene in demokratično zavedne Slovence in Slovence.

Uveljavljanje demokratičnih načel

Kandidati Skupne slovenske liste predvsem poudarjajo dolžnost in pripravljenost, zavzemati se, da se bodo v našem javnem življenju vedno bolj uveljavljala načela demokracije, narodne enakopravnosti in socialne pravičnosti, ki je neločljiva last krščanske omike in temelj ter jamstvo vsake pravično urejene družbe. DIKTATURA NAM JE POSTREGLA Z RAZDEJANJEM, EDINOLE DEMOKRACIJA NAM PRINASA MIR IN BLAGINJO!

Slovenska enotnost

Dovolj je preprirov med Slovenci! Narodna manjšina, ki hoče živeti mora biti složna, ne sme se cepiti in drobiti. To je pa slovenska stoletna napaka. Zadnji čas je, da se zavemo svojih napak in jih ne ponavljamo več. Skupna slovenska lista ima namen združiti okrog sebe čim večje število Slovencev tržaške občine. Prepričani smo, da je to za narodno manjšino najučinkovitejše sredstvo za izbojevanje in zaščito naših pravic. NOČEMO SE UTOPI TI V ITALIJANSKEM MORJU! HOČEMO OSTATI TO, KAR SO BILI NAŠI OČETJE S SLOVENCII! Zakaj si želimo slogo? Odgovor je prav lahek: V SLOGI SMO MOČNI, ČE SE MED SEBOJ PREPIRAMO JE NAŠA MANJŠINA OB SOJENA NA SMRT! Slovenski komunisti in socialisti so se

z vključitvijo v italijansko komunistično in italijansko socialistično stranko odpovedali načelu in pravici do politične samobitnosti Slovencev v Italiji. Vodstva italijanskih strank bodo, kakor nam dokazuje dosedanja praksa, skrbela bolj za koristi svojih številnih italijanskih pristašev, kakor pa za maloštevilne slovenske privrženke. SAMO ROJAK BRANI ROJAKA! SAMO SKUPNA SLOVENSKA LISTA ZAGOVARJA KORISTI TRŽAŠKIH SLOVENCEV!

Združiti se moramo v eno samo vrsto. Dokler ne bomo močnejši, dokler ne bomo pri vsakem Slovencu na Tržaškem vzbudili narodno zavest, do tedaj moramo pozabiti na strankarske koristi. Šele ko bomo dokazali svoj obstoj, bomo lahko pričeli izpovedovati različna politična prepričanja. NA NEJINI STRANK, PAČ PA NARODNOST.

Nočemo biti manjvredni državljani

V skladu z demokratičnimi načeli smo in bomo odločno in vztrajno zahtevali, da se začne strogo izvajati vsa tista določila ustave in Spomenice o soglasju, ki so bila sprejeta z namenom, da SLOVENCII DEJANSKO POSTANEJO ENAKOPRAVNI Z ITALIJANI! To je prvi pogoj za mirno in prijateljsko sožitje med tukajšnjim ljudstvom. Nikakor se ne sme več dogajati, da za Slovenca zakon ni zakon. Če smo enakopravni državljani, ko je treba plačevati davke, tedaj zahtevamo, da smo enakopravni tudi takrat, ko nam je treba spoštovati pravice pa naj bodo to narodne, socialne ali kulturne. NIHČE NAM NE SME KRATITI TEGA, KAR NAM ZAKON PRIZNAVA!

Narodnoobrambno delo

Globoko smo prepričani, da je narodnoobrambno delo prva dolžnost slovenskih političnih predstavnikov. Skupna slovenska

lista si bo z vsemi silami prizadevala ohraniti in okrepiti narodno samobitnost slovenske manjšine ter zaščititi narodnostni sestav slovenskih krajev pred rotujčevanjem in umetnim razurodovanjem. Zato je treba vse čelo usmeriti za pospeševanje slovenskega šolskega in finančiranja slovenskih kulturnih ustanov, športnih in dobrodelnih

DR. RUDOLF MARC

je eden prvih članov Slovenske demokratske zveze in njen dolgoletni tajnik ter predsednik SDD. Izvoljen je bil za svetovavca v Občinsko podporno ustanovo

društev iz javnih skladov. SKUPNA SLOVENSKA LISTA NAS PROTUJE SLEHERNEMU ŠOVINIZMU. Mi si želimo bratrskega sožitja z večinskim narodom, ki pa mora zajamčiti Slovincem nemoteno in svobodno vsestransko udejstvovanje. Posebno skrb je treba posvetiti mladini, kajti PRI VSEH NA-

RODIH JE MLADINA NOSITELJICA NARODNE MISLI! Tako nas poučuje zgodovina vseh narodov in to nam izpričuje tudi sedanost. Slovenski mladini na tej zemlji pa pripadajo še posebne naloge. Slovenska mladina se ne more in se ne sme izživljati prvenstveno v strankarskih zamislih, kot je to samo po sebi razumljivo za snovanje mladine večinskega naroda. PRVA SKRB SLOVENSKE MLADINE JE IN OSTAJA NARODNA SAMOOHRANITEV. Zakaj je v povojnih letih pričela usihati narodna zavest in je z njo zamiral slovenski glas? ZAKAJ TO KER SO NESLOVENSKE IN NAPOLSLOVENSKE STRANKE MLADINO IZKORISČALE ZA TUJO IDEOLOGIJU IN S TEM ZAVESTNO SLABILE SLOVENSKO MOČ. Da bo slovenski mladini, ki do rašča, zagotovljen narodni in tudi materialni obstoj, ne zadostuje, da se mladina šola po slovenskih učilnicah, da se uri v obrtniški, trgovskih in industrijskih obratih, da se privaja umnemu kmetijstvu, TEMVEČ JE NUJNO POTREBNO, DA SE PREDVSEM POLITIČNO ŠOLA, UTRJUJE V NARODNI ZNAČAJNOSTI, SE POŽIVLJA S KULTURO SVOJEGA NARODA!

Prav sedanji čas nam spet dokazuje, kako visoko cenijo naši someščani slovensko marljivost in po sili razmer tudi slovensko govorico. Vrata uveljavljanja

slovenskih manjšinskih pravic pa moramo odpraviti s skupnimi močmi. SLOVENSKA MLADINA SE MORA ZDRUŽITI OKROG SKUPNE SLOVENSKE LISTE, KER JE PRISTNO SLOVENSKA IN NI STRANKARSKO USMERJENA!

Gospodarske potrebe

Zdravo gospodarstvo je temelj našega neodvisnega življenja. Zato mora nova občinska uprava več storiti za zaščito gospodarskih koristi našega delavstva. Posebna skrb se mora posvečati mladim delavcem ter jim omogočiti strokovno izobrazbo in specializacijo v materinščini. Skupna slovenska lista se bo zavzemala za socialno-sindikalno zaščito hišnih pomočnic, zlasti za njihovo starostno oskrbo. Dalje vabi Skupna slovenska lista na svoj program slovenskega kmeta, ki je čuvar naše zemlje in neusahljiv vir našega življa. Zato je treba urediti pošteno davčno politiko, ki naj jim odpira razmah, ne pa jih duši. DELAVEC IN KMET STA STEBER NAŠE NARODNE SKUPNOSTI! Zato mora nova občinska uprava omogočiti našemu kmetu takšno življenje, da mu ne bo treba bežati z rodne grude.

Občinsko upravljanje

Skupna slovenska lista se bori za demokratično občinsko upravo ter za gospodarno upravljanje občine. Zato se bo zavzemala za cenene občinske služnosti, za zadostno razsvetlavo, ureditev poti in kanalizacijo v predmestjih in okolici, za izboljšanje uprave občinskih socialnih ustanov, za večjo podporo potrebnim iz sklada Občinske podporne ustanove, za pravično obdavčevanje in znižanje trošarin. V občinsko podjetje ACEGAT je treba že enkrat uesti ZDRAVO POLITIKO. Nova podražitev uslug ACEGATA je nedopustna. Zahtevamo, da se javne hiše grade najprej za domačine in šele nato za priseljence.

Dne 11. novembra

vsí na volišča!

Svoj glas oddajmo
Skupni slovenski listi!

POD ČRTO

Dva tisoč let zgodovine v luči vesoljnih cerkvenih zborov

NEOGLASJA MED IMPERATORJEM IN PAPEŽEM

O enajstem cerkvenem zboru nam so znana imena udeležencev. Vemo torej, da je sodelovalo 291 škofov, med katerimi jih je bilo največ iz Italije. Sklicali ga je leta 1179 papež Aleksander III. ki se je hotel na ta način izogniti razcepitvi z imperatorjem Fridrikom Rdečebredcem. Vlada je skušal opravičiti svoje zahteve po premoženju v Italiji s tem, da je oklical za papeža kardinala Oktavijana, ki si je nadel ime Viktor IV. Po petnajstih letih vojne se je Rdečebredec odkrižal svojega protipapeža in se pomiril leta 1177 s prvim papežem Aleksandrom III. Tretji lateranski koncil je dve leti nato potrdil pogodbo med papežem in imperatorjem. Poleg tega pa so obsodili novo herezijo in določili, da mora biti papež izvoljen z dvotretjinsko večino prisotnih kardinalov.

XII. EKUMENSKI KONCIL

Ko je papež Inocenc III. spoznal, da se mu bliža zadnja ura se je spomnil besed, ki jih je izrekel Kristus svojim učencem: »Zelo sem želel proslaviti Veliko noč skupaj z vami pred mojim trpljenjem! Zato je papež sklical 11. novembra 1215 zadnji veliki lateranski koncil. Dve leti so se z vso resnostjo pripravljali na delo. Iz vseh dežel so prihitali škofje, samostanski ključarji in poglavarji religioznih redov. Imperator Friderik II. in vsi vladarji so poslali na zasedanje svoje predstavnike. Bil je to torej koncil, ki je prikazal moč krščanstva. Bile so samo tri seje, vendar pa so bile globoke in polne dognanj. Celotno delovanje so zbrali v 70 poglavjih. Iz teološkega vidika so obsodili hereziji Katarijcev in Albijcev, ki so smatrali dobro in slabo kot metafizično dvojico.

Poleg tega pa so izdali več določil, ki so še danes v veljavi. Tako je veljavna zapoved, da se mora vernik vsaj enkrat na leto spovedati. Prav tako je bila določena zapoved o poročnih oklicih, določeno pa je bilo tudi, da je treba pridigati evangelij v materinščini raznih narodov. Dvanajsti koncil je bil najplodnejši sestanek voditeljev krščanske Evrope, ki je bil tedaj tako povezana, kot še nikoli prej.

NOVA KRIZA

Dejali smo, da je dvanajsti ekumenski koncil pomenil pravo prelomnico, kajti bil je zadnji srednjeveški cerkveni zbor, na katerem je vladalo soglasje med duhovskimi predstavniki Evrope. Trinajsti

koncil pa se je rodil pod nesrečno zvezdo v mučnem vzdušju trenja med papežem in prosvetno oblastjo. Friderik II., ki ga je papež Inocenc III. posvetil za cesarja svetega rimskega imperija je v dnu svoje duše koval načrte, kako bi si pridobil čim več oblasti. Pri tem pa se je hotel polastiti tudi cerkvenih posesti in se je zaradi tega spril s Cerkvijo.

Po dolgih bojih s svetim očetom Gregorijem IX. je skušal celo zapreti papeževga naslednika Inocenca IV., kateremu pa je uspelo, da je z vestimi prijatelji zbežal v Lion, ki je bil središče, iz katerega so izhajale vezi do vseh škofij velikega cesarstva. Prav iz Liona je Inocenc IV. sklical trinajsti ekumenski koncil, ki se je pričel 28. junija 1245. Udeležilo se ga je nad sto škofov. Govorili pa so o petih glavnih vprašanih tedanjega časa in sicer: grešno življenje duhovščine, Jeruzalem in sveti grob sta dokoršno padla v roke nevernikov, zmešnjave v latinskem kraljestvu Kostantinopolju, ki so ga ustanovili po četrti križarski vojni, vpad Tartarov v Evropo in končno problem Friderika II., ki je preganjal že papeža Gregorija IX. Po dolgih debatah so Friderika izobčili iz Cerkve in mu odvzeli naslov cesarja svetega rimskega kraljestva. To pa so motivirali z dejstvom, da se je pobratil celo z neverniki v upanju, da bi si pridobil še večjega ugleda. Tako se je prvič v zgodovini zgodilo, da je papež izobčil cesarja in s tem se je pričelo propadanje cesarjeve oblasti.

CERKVENA REFORMA

Stirinajsti cerkveni zbor, ki je zasedal v Lionu leta 1274 je pomemben iz mnogih razlogov. Sklicali in pripravili ga je papež Gregorij X., ki je bil kasneje beatificiran. Zgodilo se je, da je bil prvi korak za premostitev različnih pojmovanj med vzhodnimi in zapadnimi kristjani v želji, da bi prišlo do pomirjenja. Poleg tega pa so se legati zavzeli za reformo, ki naj bi preobrazila Cerkve. Odobrili so tudi novo nastale redove - frančiškane in dominikance -, ki so s svojim vzgledom hoteli izboljšati in prenoviti vero in krščansko življenje. Med trinajstim in štirinajstim cerkvenim zborom so se zgodile važne reči v cerkvenem življenju. Doba križarskih vojn je je po smrti francoskega kralja leta 1270 dokončno zaključila s porazom krščanskih plemičev. Po smrti papeža Klementa, 1268 pa tri leta ni bil imenovan njegov naslednik. To je najdaljša doba, kar jih pozna cerkvena zgodovina. Končno je množica prisilila kardinale, da so po treh letih zasedanj izbrali za novega papeža Gregorija X. Ta sveti mož je mnogo časa živel na vzhodu, zato se je z vso silo potegoval, da bi ločenci ponovno našli pot k rimski Cerkvi. Zato je sklical tudi koncil, na katerem so bili učeježeni prvič po razkolu tudi mnogi patriarhi in škofje z vzhoda. Celo vzhodni cesar je poslal na koncil svoje odposlanec.

Papežu se je posrečilo, da je prerčal vzhodnjake, da so podpisali vse sklepe koncila med katerimi je bila tudi formula Filioque za uvod v »verou. Priznali pa so tudi rimskemu papežu prvenstveno vlogo pri vodstvu Cerkve. Zgledalo je, da se bodo vode zopet pomi-

rele in da bo prišlo do združenja. Vendar pa so se že čez nekaj let vzhodnjaki zopet premislili in razdor se je ponovno zaostril.

FRANCOSKI KRALJ IN TEMPLARJI

Petnajsti ekumenski koncil je sklical papež Klement V. v francoskem mestecu Vienne. Klement V., ki je bil po rodu Francoz se ni hotel pripraviti s kraljem Filipom in je zato prostovoljno prenesel sveto stolico v Avignon in s tem pričel papeško izganstvo, ki je trajalo sedemdeset let. Vienski koncil se je pričel 16. oktobra 1311, vendar pa so pričeli z rednim delom komaj 3. aprila naslednjega leta. V tem dolgem časovnem razmahu so delegati preštudirali takomimovani procese proti Templarjem, kar predstavlja trdno željo Cerkve, da bi se uprla hotenju francoskega kralja, ki je hotel na vsak način ukiniti omenjeni red, da bi se polastil njegovih posestev.

Na drugi seji petnajstega cerkvenega zbora so delegati resnično ukiniteli templarski red, vendar pa niso dediščine prepustili francoskemu cesarju. Zavrnil pa so absurdno zahtevo, da bi napravili proces o delovanju pokojnega papeža Bonifacija VII.

Petnajstega koncila se je udeležilo le približno sto odposlancev.

Kralj je namreč zahteval, da osebno pregleda povabila in zato so se marsikateri škofje in prelati raje odpovedali vabilu. Uradne listine petnajstega ekumenskega koncila so izgubile. Sele po napornem delu, ki ga je izvedel Janez XXII, so bili dekreti vienskega koncila razglašeni celemu svetu. Poleg tega so zborovavci zbirali fondne, da bi lahko postavili na noge novo križarsko vojsko.

PROTIPAPEŽI

V sredini petnajstega stoletja so se papeži končno odločili, da zapustijo Avignon in se vrnejo v Rim predvsem po zaslugi svete Katerine sienske. Toda komaj se je zaključila žalostna doba izganstva je Cerkve zapadla v novo veliko krizo: razcepitve na zapadu. Po slavni preteklosti trinajstega stoletja se je Cerkve pomikala proti razpadu. Razcepitvenost na zapadu, trije protipapeži, kardinali, ki so se med seboj borili, vse te stvari so pripomogle, da so se pričela ustanavljati prva heretična gibanja, ki so pripravila pot protestantizmu. Eden prvih znakov, da se je pričelo novo gibanje predstavlja takomimovana »konciliarna doktrina«, po kateri je določeno, da je cerkveni koncil nad papežem. Teorija je nastala že mnogo prej, izdelal pa jo je padovanski filozof Marsilij. Pod vplivom te doktrine so nekateri kardinali sklicali leta 1409 v Pizi nepravilni koncil, ki je zakonitega papeža oprostil vseh funkcij in določil novega protipapeža Aleksandra V., ki se je pridružil že obstoječemu protipapežu Benediktu XII. Zmeda v Cerkvi je dosegla višek, ko je češki vladar Sigismund prepričal protipapeža Janeza XXIII., da je sklical nov ekumenski koncil v Cosenzi 5. novembra 1414. Tako se je vršil šestnajsti cerkveni zbor. Bilo bi predolgo, da bi opisovali vse ostale dogodke. Vendar pa moramo pripomniti, da je zbor overovlil naslednji zakoniti papež Gregor XII.

(Konec prihodnjic)

Od Sv. Križa do Škednja

Skupna slovenska lista je predstavila lastno kandidatno listo, na kateri so za stopani Slovenci in Slovenke iz vseh predelov tržaške občine. Na ta način je hotel Svet Skupne slovenske liste, v kateri sodelujejo predstavniki Slovenske demokratske zveze, Slovenske katoliške skupnosti, Slovenske krščanske socialne zveze in Skupine neodvisnih Slovencev, dobiti neposredno zvezo med prebivalci različnih krajev in osrednjih odborov Skupne slovenske liste. Dolžnost vsakega kandidata je, da seznanjajo glavni odbor o vseh potrebah in zahtevah prebivalcev svojega okrožja. To je najlažji način, po katerem bo moč zahteve tržaških občanov tudi uresničiti. Izvoljeni kandidati Skupne slovenske liste bodo lahko želje prebivalstva posredovali občinskemu odboru in zahtevali, da se bodo tudi uresničile. Zamisel je zelo koristna in jo je treba podprati. V tem času smo že prejeli vrsto pism, v katerih naši kandidati Skupne slovenske liste seznanjajo s potrebami prebivalstva svojega okoliša. Vabimo pa tudi vse Slovence in Slovenke, da nam sporočijo svoje predloge, ki naj jih nova občinska uprava uresniči. Izvoljeni kandidati Skupne slovenske liste bodo rade volje intervenirali v vašo korist.

Prejeli smo že do sedaj vrsto predlogov iz različnih krajev tržaške občine, ki jih v celoti objavljamo, v upanju, da bomo s tem ustregli vsem, ki si želijo čim boljše in čim skrbnejšo občinsko upravo.

UREDITI JE TREBA KANALIZACIJO

Iz Sv. Križa smo prejeli naslednji dopis: »V naši vasi so nujno potrebne sledeče stvari, za katere prosimo, da se izvoljeni svetovalci Skupne slovenske liste zavzamejo pri novem občinskem odboru: kanalizacija pri pokopališču je zelo slaba. Ob deževnem vremenu priteče voda na bližnji pot in jo zalije. O tem smo se sami prepričali prav v teh dneh, ko smo počastili svoje pokojnike. Zelimo pa tudi, da se sezida občinski rekreatorski za slovenske otroke. V moderni državi je treba posvečati veliko pažnje prav otrokom in mladini, da bo raje zahajala v vzgojna središča. Če jo prepustimo sami sebi se bo združila. Skrbeti moramo, da se mladina ne pokvari. Veliko bi se dalo storiti, če bi občina popravila župniško dvorano, v kateri bi mladina lahko našla zatočišče.

V upanju, da boste naše želje sporočili Skupni slovenski listi Vas pozdravljamo. (Sledi podpis).

TEŽAVE V GROPADU

»Naša vas je precej oddaljena od glavnih cest. Morda je to krivo, da je naša vas tako zanemarjena. Toda ni naša krivda za tako stanje. Izletniki le poredko prihajajo k nam zaradi slabih poti, ki nas vežejo z Bazovico. Ali ne bi kazalo, da bi pot Gropada-Bazovica asfaltirali? S tem bi imeli vaščani veliko korist, saj bi prihranili veliko časa, ko gredo v Bazovico ker je pot boljša.

Naša vas je zelo slabo razsvetljena. Postaviti bi bilo treba vsaj še deset svetilk, ki naj bi svetile ponoči. Težko je hoditi v burji po temi, čeprav domačini poznajo vsak kamen naše vasi. (Sledi podpis).

V BARKOVLJAH SO POTI V OBUPNEM STANJU

»Ste šli kdaj iz Barkovelj proti Furlanski cesti? Poti in stopnišča so ostale v takem stanju, kot so bile pred petdesetimi leti, samo, da jih je zob časa v tek.

Slovinci, Slovenke!
Prispevajte v volilni sklad Skupne slovenske liste.
Prispevke nabira tudi uprava „Demokracije“

let izpodkopal. Vse te poti bi bilo treba popraviti, jih urediti, saj je sedaj potrebna prava akrobatska umetnost, da se človek zdrav povzpe do Furlanske ceste.***

»Naši otroci se nimajo kje igrati, ko so končali šolo. Pri morski obali je prenevarno, da bi jih puščali same, večina hiš pa ima premajne vrtove. Občinski rekreatorski je namenjen samo italijanskim otrokom. Kdor noče, da bi se njegov otrok poitalijančel v takem ambientu je v resni preglavici. Najbolje bi bilo, ko bi ustanovili slovenski oddelek občinskega rekreatorskega, kot to zahteva program Skupne slovenske liste. (Sledi podpis).

KATINARSKA NEVSECNOSTI

Prejeli smo: »Naša šola je v slabem stanju. Zelimo, da bi jo končno le popravili in to teme-

ljito. Velike nevsecnosti imajo naše gošpodinje z jakostjo toka, ki je na Katinari drugačen. Ko kupujejo gospodinjke stroje imamo vedno preglavice, ker moramo zahtevati naprave, ki so v skladu z napetostjo doma. Večkrat je prišlo do okvar strojev, ker smo pozabili menjati napetost, ki so jo v trgovini nastavili na običajno. (Sledi podpis).

SKORKLJA BREZ POSTAJALISCA

»Na zaključni postaji avtobusa št. 28 tako zavija burja, da domačini pravijo, da ima tu veter mlade. Ker vozi avtobus le vsakih dvajset minut, bi bilo treba postaviti pokrito čakalnico, da bi se imeli ljudje kam zateči pred dežjem, burjo in mrzom. V slabem stanju so razne poti in stopnišča, ki povezujejo ulico Commerciala z ulico Verniettilis. (Sledi podpis).

SKEDENJSKE ULICE SO PREOZKE

Prosimo Vas, da bi objavili naslednje: »Naše ulice v Škednju so za velik promet zelo nevarne. Se posebej se lastniki avtomobilov pritožujejo, da je po Škednju zelo težko voziti v tistih ulicah, kjer istočasno vozi tudi občinski avtobus

Treba bi bilo torej sestaviti regulacijski načrt, po katerem bi preuredili cestno mrežo po Škednju. Ostri ovinki pa so nevarni tudi za pešce, posebno za otroke!

Poleg tega pa se čuti pomanjkanje ure

V slogi je moč!

Zato podprimo Skupno slov. listo

na zvoniku, ki naj bi bila v ponos naše cerkve. (Sledi podpis).

Zahvaljujemo se Vam za prijaznost, z narodnimi pozdravi. (Sledi podpis).

MLADINSKA INICIATIVA slovenska organizacija?

Mladinska iniciativa je organizacija z hierarhičnim notranjim ustrojem, združuje slovensko mladino, ki je levičarsko usmerjena. Po statutu je glavna naloga te organizacije narodnoobrambno delo. Glavne točke notranjega ustroja, tako za trjujejo člani Mladinske iniciative, poudarjajo važnost vzbujanja narodne zavesti tržaškega slovenskega prebivalstva.

Ko so slovenske politične organizacije snovale Skupno slovensko listo, s katero smo se predstavili tržaškimi volivcem, so k sodelovanju povabile tudi razne kulturne in prosvetne organizacije. Med številnimi predstavniki so bili tudi zastopniki Mladinske iniciative, ki so tedaj izjavili, da ne morejo svojim članom naročiti, naj se politično udeležujejo in s tem pomagajo slovenskemu življu. Priznali so si, da je politično delovanje zelo važen faktor v življenju narodne manjšine, vendar pa so istočasno izjavili, da se ne morejo vezati na stranke in na program. Nihče jim tega ni zameril, čeprav je bil odgovor dvoumen: priznavaš političnemu udeleževanju važno vlogo, vendar se pri svojem narodnoobrambnem delu nečeš vezati s programom liste, ki druži vse trža-

ške Slovence brez razlike na njihovo ideološko prepričanje!

MI DELAMO SAMO ZA SLOVENSKE KORISTI, NE ZA STRANKARŠKE! Tako trdijo člani titovske Mladinske iniciative. Kaj čudno pa se sliši in vidi enega najvidnejših predstavnikov Mladinske iniciative, ko z avtomobilom italijanske socialistične stranke troši po mestu letake v italijansčini! Toda ni še dovolj, istočasno je mladinec na ves glas pozival v ITALIJANSČINI mimoidoče, naj oddajo svoj glas ITALIJANSKI socialistični stranki. V duhu neumornega delovanja za »SLOVENSKE KORISTI IN NE ZA STRANKARŠKE« kričijo najvišji predstavniki in NE ČLANI v italijansčini in na ta način branijo slovenske koristi!

Koliko bodo koristili slovenski stvari s propagiranjem jezika večinskega naroda pa lahko vsak pošten Slovenec sam spozna! Tistemu, ki so edinole slovenske koristi pri srcu, si ne bo dovoljeval, da mu STRANKA ukazuje, da mora napovedati shode edinole v italijansčini. Morda pa je ITALIJANSČINO uporabil iz lastne iniciative, kar je še hujša napaka in še bolj nedopusten greh!

Tako počenjajo brez stramu oni, ki dan na dan trkajo na prsi in kričijo, da so Slovenci in da taki hočejo ostati! Kdo je predstavnik organizacije, ki ima za svoj glavni cilj narodnoobrambno delo, ne sme zavajati slovenske manjšine in jo potuščevati. Za take ljudi, ki načrtno zavajajo tržaške Slovence na zgrešena pota, jih vabijo v italijansčini naj glasujejo za t ali ono ITALIJANSKO stranko, imamo Slovenci oster izraz.

Ponavljajo se napake, katerim se moramo zahvaliti, če narodna zavest tržaških Slovencev izumira. Načelo Mladinske iniciative je torej v praksi: NAJPREJ INTERNATIONALIZEM. Kako čudno pa naj to soglašja s teoretičnim načelom narodnoobrambnega udeleževanja.

SLOVENCIM MOJIM LE TOLIKO POTREBNI, V KOLIKOR JIM LAHKO PRIPOMOREMO S SVOJIMI GLASOVIMI, DA SO ITALIJANSKE STRANKE MOCNEJŠE!

S. R.

OPOZORILO

V zadnjih časih se dogaja, da vabijo nekateri aktivisti dijake srednjih šol, naj jim pomagajo pri trosenju volilnih letakov. Običajno zatrjujejo aktivisti, da gre za SLOVENSKO STVAR. Ne nasedajte, ker je laž. Otrokom dajajo v roke letake ITALIJANSKE socialistične stranke, ki so v celoti natiskani v ITALIJANSČINI. Na ta način bodo vaši otroci samo škodovali slovenski stvari na Tržaškem.

Odgovorni urednik:

SASA RUDOLF

Tiskarna Adria, d. d. v Trstu

Uredništvo in uprava:

Trst, ul. Macchiavelli 22-II. - tel. 3-62-75

Dopisi za uredništvo:

ulica S. Anastasio 1/c - Tel. 23-039

Goriško uredništvo:

Gorica, Riva Piazzetta 18-I.

CENA: posamezna številka L 30.-

Naročnina:

mesečno L 50.- — letno L 600.-

Za inozemstvo:

mesečno L 90.- — letno L 1000.-

Poštni čekovni račun: Trst št. 11-7223

TRGOVINA

Z OPTICNIMI PRIPRAVAMI

VISTA

UL. CARDUCCI 15 - Tel. 29-656

Poziv Skupne slovenske liste volivcem

Dragi Slovenec, draga Slovenka!

Bliža se dan volitev. Ponovno se obračamo nate, da glasuješ za Skupno slovensko listo. Kot Ti je znano, si je ta lista postavila za cilj združitev vseh Slovencev. Enotni slovenski nastop bo najučinkovitejše sredstvo za reševanje narodnoobrambnih, političnih in socialno-gospodarskih vprašanj slovenske manjšine. Kadar smo Slovenci složno in enotno nastopali, smo mnogo ali vsaj nekaj dosegli. Kadar smo bili razcepljeni in razbiti, so nas izgravalni in teptali. To velja tudi danes.

Pot, ki so jo ubrali tisti Slovenci, ki so se vključili v italijansko komunistično partijo, v italijansko socialistično stranko ali v vsako drugo italijansko stranko, je zgrešena, ker prinaša slovenski manjšini ogromno škodo in le malo koristi.

Zakaj?

1) Slovenski komunisti in socialisti so se vključili v italijansko komunistično ali v italijansko socialistično stranko

odpovedali načelu in pravici do politične samobitnosti Slovencev pod Italijo.

2) Vodstva italijanskih strank, vključno komunistične in socialistične, bodo kakor nam dokazuje dosedanja praksa skrbela bolj za koristi svojih številnih italijanskih pristašev kakor pa za malo številne slovenske privržence.

3) Vključevanje v italijanske stranke pomeni dejansko potuščevanje Slovencev. V teh strankah je občevalni in upravljalni jezik izključno italijanski. Sami vidite, kako so vodstva teh strank zamorila slovensko prosvetno dejavnost v svojih organizacijah.

4) Italijanska komunistična partija in italijanska socialistična stranka le gorita o slovenskih pravicah, odpovesta pa, ko bi morali za to nekaj žrtvovati. To pomeni, da jemljeta slovensko manjšino zgolj kot sredstvo: Slovence izrabljata samo toliko, kolikor koristijo njihovim strankarskim interesom. KPI in PSI sta okljub svečanim obljubam enotno glasov-

vali za zakonski osnutek statuta dežele Furlanija-Juljska krajina, ki ne zagotavlja slovenski manjšini nobenih določenih pravic.

5) Glasovi, oddani za neslovenske stranke, bodo izgubljeni. Kako naj bodo šteti kot slovenski tisti glasovi, ki jih dajo Slovenci italijanskim strankam, ko pa je glasovanje tajno? Vsi glasovi italijanske komunistične partije so bili doslej vedno šteti kot italijanski. Isto bo zdaj še bolj veljalo za italijansko socialistično stranko. Sam tajnik tržaške zveze italijanske socialistične stranke Pittoni je rekel, da njegova stranka ne bo izgubila italijanskega nacionalnega značaja, če je v njej nekaj članov razpuščene Neodvisne socialistične zveze. Italijanska socialistična stranka je vse do danes vodila vso pismeno proračunsko samo v italijansčini. Napis na njenem znaku je samo italijanski.

Da bi slovenski komunisti in socialisti opravičili svoje narodno utapljanje v italijanskih strankah, trde, da se Slovenci s samostojnim nastopom »izolirajo« in nimajo možnosti braniti pravic in koristi slovenske manjšine v parlamentu. Resnica je popolnoma nasprotna. Enotno organizirana slovenska skupnost bo v političnem življenju uživala mnogo večji ugled in zdaleč več pomenila, kakor pa kakih posamezniki, raztreseni po italijanskih strankah. Sodelovala bo lahko z vsemi, ki bodo pokazali razumevanje za slovenske zahteve. Da nimamo svojega predstavnika v parlamentu, je kriva vprav naša razcepljenost. Tržaških Slovencev toliko, da bi imeli tudi svojega zastopnika v parlamentu, če bi vsi zanj glasovali.

Toda tokrat ne bomo volili novega parlamenta, pač pa smo poklicani, da izberemo občinski svet. Pri upravnih volitvah ne moremo govoriti o politiki levega centra, ker gre za administracijo in ne za vsedržavni politični preokret.

Zaradi tega ne opustimo nobene priložnosti, da si izvolimo svoje javno priznane predstavnike. Narodna skupnost, ki nima odločenosti in moči izpričati svoj obstoj in voljo do življenja, ne more doseči svojih pravic, in zahtevati, da bi jo drugi spoštovali in upoštevali!

Zato Te, dragi tržaški Slovenec in Slovenka, pozivamo, da se v sedanjem odločilnem trenutku, pridružiš bratom in sestram, ki verujejo v bodočnost Slovencev v Italiji, ter na volitvah, ki bodo 11. novembra GLASUJES ZA SKUPNO SLOVENSKO LISTO!

Skupna slovenska Lista

Vest ti narekuje:

- da poslušаш slovensko besedo;
- da se pomenkuješ po slovensko;
- da prebiraš slovensko tiskano besedo;
- da vzgajaš svoj rod v slovenskem duhu;
- da prepevaš slovenske pesmi;
- da pošiljaš svojega otroka v slovensko šolo;
- da obiskuješ slovenske prireditve;
- da spoštuješ in braniš govorico svojih prednikov;
- da se navdušuješ nad slovenskimi kulturnimi pridobitvami;
- da podpiraš slovenskega človeka v stiski;
- da mu nudiš zaposlitev in kruh;
- da se z vsemi silami poteguješ za njegove pravice;
- da zato sodeluješ v slovenskih kulturnih in političnih organizacijah;
- da VOLIŠ

SKUPNO SLOVENSKO LISTO

BANKA
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 180.000.000

TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10

TEL. 38045 - 38101 BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

POZOR! Potujete v Rim? Prenosišče, hrana, ogled Rima itd., vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na.

Hotel-Penzion BLED
Via Statilia, 19 - Telefon 777-102 - RIM

Se priporoča in pozdravlja, Vaš rojak VINKO A. LEVSTIK

Izrezite in shranite! - Pišite nam za cene in prospekte!

Samo Slovenec brani Slovenca
Skupna slovenska lista je naša, domača lista!